

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Νίκος Σαμαράς

Ατομική έκθεση

esotopes

Η ΔΛ Gallery παρουσιάζει την Παρασκευή 20 Οκτωβρίου 2023 την ατομική έκθεση του Νίκου Σαμαρά με τίτλο “esotopes”, (Ισότοπα).

Είναι ένα σύνθετο project με εγκατάσταση, βιντεοπροβολές, ηχητικό ντοκουμέντο, αλλά και ζωγραφική επάνω σε τελάρο και επιφάνεια αλουμινίου.

Ο Γιώργος Αλέξανδρος Σαμαράς σημειώνει για την έκθεση:

Στη νέα του έκθεση *ESOTOPES*, τον Οκτώβριο του 2023, ο Νίκος Σαμαράς παρουσιάζει ένα σύνολο ζωγραφικών έργων, μέρος μιας μεγαλύτερης σειράς έργων στην οποία ο καλλιτέχνης επανέρχεται μέσα στα χρόνια, ξανά και ξανά, αναδιαμορφώνοντας και αναπτύσσοντάς την.

Ο πυρήνας της και άξονας γύρω από τον οποίο περιστρέφεται, βρίσκεται σε μία δεδομένη στιγμή στην οποία συμπίπτουν το ατύχημα στον Πυρηνικό Σταθμό Παραγωγής Ενέργειας του Τσερνόμπιλ και η γέννηση μου.

Η θέση μου, εξ ορισμού, δίπλα στον καλλιτέχνη, από εκείνη τη στιγμή και έπειτα, με καθιστά μάρτυρα της ζωής και του έργου του. Αυτή ακριβώς η θέση, αν μη τι άλλο, καθιστά την οπτική μου απέναντι στο έργο του, συναισθηματικά παρόμοια με αυτή του καλλιτέχνη και αυτός είναι ένας λόγος για να μην επιχειρήσω ανάλυση που αφορά τις ζωγραφικές ή τεχνικές αξίες και αρετές της καλλιτεχνικής του παραγωγής.

Αν, τουλάχιστον, επιχειρήσει κανείς να κατανοήσει την κινητήριο δύναμη η οποία ωθεί τον καλλιτέχνη στην παραγωγή του έργου, μπορεί να καταλήξει στην παρατήρηση πως το σημείο αυτό στον χρόνο, όπου λαμβάνουν χώρα τα γεγονότα του Απριλίου του 1986, είναι η αρχή μιας ρυθμικής επανάληψης, ενός leitmotif, που λειτουργεί σαν μετρονόμος συνολικά στο έργο του Νίκου Σαμαρά και όχι απλώς σαν πηγή έμπνευσης στην εξέλιξη των θεματικών της δουλειάς του.

Δεν εμμένει απλώς σε μία θεματική με σκοπό να ευαισθητοποιήσει τον θεατή απέναντι σε ζητήματα που αφορούν στην οικολογική καταστροφή, την αλόγιστη διαχείριση της τεχνολογίας ή την ανευθυνότητα, κατατάσσοντας τη δουλειά αυτή στην κατηγορία μιας τέχνης αυστηρά στρατευμένης.

Η σειρά *Ισότοπα*, μέσα από πρόθεση ή συγκυρία, μοιάζει να εξελίσσεται στο χρόνο, σε ένα βαθμό, με τον τρόπο που μεταστοιχειώνεται ένα ραδιενεργό στοιχείο.

 Όπως ορίζεται ως ημιζωή ο χρόνος που απαιτείται για τη μισή ποσότητα ενός ραδιενεργού υλικού να μετατραπεί αυθόρμητα σε άλλα πυρηνικά στοιχεία, εκπέμποντας σωματίδια και ενέργεια, έτσι ίσως μπορούμε να ορίσουμε τον ρυθμό με τον οποίο επιστρέφει ο καλλιτέχνης σε αυτό το μέρος του έργου του. Έναν ρυθμό που είναι ταυτόχρονα φυσικό φαινόμενο και στατιστική εξίσωση πιθανοτήτων.

Και όπως στον ενδιάμεσο χρόνο δεν μπορούμε να ορίσουμε με βεβαιότητα την ποσότητα του υλικού που διασπάται, παρά μόνο στα όρια του πεπερασμένου διαστήματος της ημιζωής του, έτσι και στο έργο του Νίκου Σαμαρά, η επανάληψη αυτή, ίσως είναι η στιγμή της μετουσίωσης σε μια καινούρια μορφή, αποδίδοντας μια μετρήσιμη ποσότητα ενέργειας, στην οποία εκτίθεται ο ίδιος και επιχειρεί να εκθέσει και τον θεατή.

Τα *Ισότοπα* είναι το ατομικό ρολόι που υπενθυμίζει στον καλλιτέχνη την διαρκή ανάγκη να αναζητά την ενέργεια που λέγεται τέχνη, μέσα στο έργο του και είναι αυτό που τον ξανασυστήνει με το κοινό του.

Γιώργος Αλέξανδρος Σαμαράς (Αρχιτέκτονας)

Οκτώβριος 2023

Στην πρώτη εκδοχή των Ισοτόπων των Δεκέμβριο του 1996 στην Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας - Μουσείο Γ.Ι.Κατσιόγρα η Αθηνά Σχινά ιστορικός τέχνης που είχε και την επιμέλεια της έκθεσης, σε κριτικό σημείωμα στο περιοδικό τέχνης ΑΡΤΙ στο τεύχος 34 αναφέρει:

Ο καλλιτέχνης, με αφορμή την ολοκλήρωση δέκα χρόνων από το τραγικό ραδιενεργό ατύχημα στο Τσέρνομπιλ, επεξεργάστηκε σε πολλά επίπεδα την ιδέα του, παρουσιάζοντάς την με την ενότητα έργων του "Ισότοπα". Μέσα από την αντιστοιχία φραστικών, εννοιακών, συμβολικών και μεταφορικών σχημάτων, ο Νίκος Σαμαράς δημιούργησε (με μικτά υλικά και τεχνική) μια σειρά νιπτήρων.

Τους νιπτήρες, με κομβικά στοιχειοθετημένα τα χαρακτηριστικά τους, με ογκοπλαστικά μέρη, με ζωγραφική και σωλήνες νεοη, συνόδευαν πίνακες με επεξεργασμένες φωτογραφίες ντοκουμέντων, εικονοσχεδιάσματα, αποτυπώματα εγγραφών και εκφραστικές χειρονομιακές δημιουργίες. Όλα τα έργα είχαν μιαν απόλυτα μελετημένη διάρθρωση στον χώρο, με συνεκτικότητα και πρόδηλη ισορροπία. Ισορροπία ανάμεσα στις θέσεις και στα νοήματα, στους συμβολισμούς και τις αλληγορίες, στα ντοκουμέντα του γεγονότος, στους συσχετισμούς και στους συνειρμούς που προκαλούσαν, στην "ιστορία" του δράματος, την "προϊστορία" των αναγωγών και των μύθων, τη "μεταϊστορία" του εκτοπίσματος των σημασιών και κινδύνων ενός κορυφαίου λάθους της τεχνολογίας.

Ο Νίκος Σαμαράς επέλεξε, δίολου τυχαία, μα με απολύτως καίρια αναγκαιότητα, τους βασικούς πυρήνες της εννοιοδοσίας των έργων του, που ήταν οι νιπτήρες. Παιδικοί νιπτήρες, όπως αυτούς που συνήθως συναντά κανείς στα νηπιαγωγεία. Μικρούς σε μέγεθος, για να τονιστεί η διαφορά μεγεθών και χρονικών αποστάσεων, της παρατήρησης, της μνήμης και της ανάκλησης. Νιπτήρες όπως θα μπορούσαν να είναι εκείνοι των ραδιενεργών υλικών, αλλά και νιπτήρες ενός παιχνιδιού (κάποτε διαχρονικά επικίνδυνου). Νιπτήρες της υποχρέωσης των ευθυνών σαν τον νιπτήρα του Πόντιου Πιλάτου.

Νιπτήρες επομένως αποκάθαρσης και φαρισαϊκής απαλλαγής, με ηλεκτρονικά αποτυπωμένο τον χρόνο του τραγικού ατυχήματος, ο οποίος επαναλαμβανόταν επίμονα, ενοχικά, ανεξόφλητα, θυμίζοντας την παγκόσμια καταστροφή στη φύση, τις αλλοιώσεις στη γενετική, τα θύματα σε ανθρώπινο δυναμικό, την καταρράκωση της όποιας συνοδευτικής ιδεολογίας, τα ρήγματα που από τότε ανοίχτηκαν και παραμένουν εισέτι ακάλυπτα, αναιτιολόγητα και με χρεοκοπημένους τους λόγους υποστήριξής τους. "Ισότοπα" της ραδιενέργειας και των καθαιρέσεων οί νιπτήρες αυτοί με τους ηλεκτρονικούς χρόνους καρφωμένους στη στιγμή της έκρηξης και διαρροής, επιμένουν στη διαρροή του χρόνου και των συνεπειών που μεσολάβησαν σε αυτήν τη

δεκαετία. Μια δεκαετία των υψηλών ταχυτήτων, των πολλαπλών εικόνων και των επικαλυπτικών θορύβων. Τα "ισότοπα" της ραδιενεργούς φύσης και των ανεξέλεγκτων νόμων που απελευθερώνουν, λειτουργούν στη συνείδηση όλου του πολιτισμένου κόσμου, όπως το σύγχρονο "προπατορικό αμάρτημα", κυρίως για τους υπεύθυνους και τις γενιές που ακολουθούν έπειτα από αυτό, παίρνοντας τις συγκεκριμένες "επιταγές".

Αθηνά Σχινά (Ιστορικός τέχνης)

Εγκαίνια έκθεσης: Παρασκευή 20 Οκτωβρίου 2023 και ώρα 19:00

Διάρκεια έκθεσης: 20 Οκτωβρίου 2023 έως 16 Μαρτίου 2024

Ωράριο λειτουργίας: Πέμπτη 12:00 – 20:00
Παρασκευή 12:00 – 20:00
Σάββατο 12:00 – 16:00

Η είσοδος στην έκθεση είναι ελεύθερη για το κοινό.